

Fylkesmannen i Vestfold

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 - Dep

0032 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Petter Andersen
33 37 24 32

Deres referanse:
16/6809

Vår referanse:
2016/5578
Arkivnr: 630

Vår dato:
18.11.2016

Høringssvar - NOU 2016: 14 - Mer å hente - Svar fra Fylkesmannen i Vestfold

Det vises til Kunnskapsdepartementets høringsnotat datert 15.09.2016 hvor departementet ber om synspunkter på forslagene som presenteres i NOU 2016:14 *Mer og hente. Bedre læring for elever med stort læringspotensial.*

Fylkesmannen i Vestfolds generelle oppfatning av forslagene er at dette er fornuftige og moderate forslag som vi håper vil bedre tilbudet til elever med stort læringspotensial i hele grunnopplæringen.

Felles tolkningspraksis:

Utvalget har valgt å se på og kommentere fylkesmennenes tilsyns- og tolkningspraksis av gjeldende regelverk, og setter opp et motsetningsforhold mellom skolene og fylkesmannsembetene.

Utvalget skriver i punkt 1.3: *«Selv når handlingsrommet er forstått og utnyttet av skolene til elevenes beste, har utvalget sett at det likevel kan oppstå utfordringer, fordi tilsynspraksis og tolkning av lov og handlingsrom hos Fylkesmannen praktiseres ulikt. Utvalget ser at det er nødvendig å skape en felles tolkning og forståelse av skolenes muligheter innenfor gjeldende regelverk.»*

Vi er selvsagt positive til at det fokuseres på å skape en felles tolkning og forståelse av skolenes muligheter innenfor regelverket. Fylkesmannen i Vestfold har ikke samme erfaring med at fylkesmannsembetenes tilsynspraksis og lovtolkning medfører store utfordringer for skolene.

Utvalget forslår under punkt 6.4: *«... at nasjonale myndigheter tydeliggjør handlingsrommet i dagens regelverk for skoleleder, skoleeier og fylkesmannen, for eksempel gjennom nasjonale kompetanseutviklingstiltak ...»*

Fylkesmannen i Vestfold stiller seg positiv til forslaget om at gjeldende og eventuelt nytt regelverk presiseres for å tydeliggjøre det juridiske handlingsrommet, og at dette vil bidra til en mer enhetlig tolkningspraksis.

§ 1-3 i opplæringsloven - tilpasset opplæring:

Når det gjelder anbefalingen i punkt 2.7 om å endre teksten i §1-3 til «*Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lærekandidaten slik at kvar enkelt får utvikla og utnytta læringspotensialet sitt.*» ønsker Fylkesmannen i Vestfold å komme med noen innvendinger.

Vi er enige i intensjonen om at tilpasset opplæring skal omfatte alle elever, inkludert elever med stort læringspotensial, men mener at dette forslaget dreier innholdet i paragrafen over i et mer individrettet perspektiv. Dette illustreres ved at ordet enkelt(-e) brukes to ganger i samme setning. Forslaget medfører at bestemmelsen om tilpasset opplæring vil få et større individuelt rettighetspreg enn å være en overordnet pedagogisk og skolepolitisk målsetting.

Fylkesmannen i Vestfold foreslår derfor at §1-3 i opplæringsloven ikke endres, eller at den eventuelt gis et mer generelt preg ved å endres til: «*Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lærekandidaten slik at dei får utvikla og utnytta læringspotensialet sitt.*»

Innholdet i begrepet tilpasset opplæring har over tid vært gitt forskjellig innhold, og har vært vanskelig å tolke i praksisfeltet. Når utvalget i NOUen skriver: «... *det som på papiret fremstår som et enkelt prinsipp – tilpasset opplæring for alle –, men som i praksis er svært utfordrende å få til.*», tyder det på at det bør gjøres en mer helhetlig vurdering og gjennomgang av begrepet. Dette arbeidet bør være overordnet og helhetlig, og ikke bare være isolert til ivaretagelse av elever med stort læringspotensial.

Vi er orientert om at Kunnskapsdepartementet i stortingsmeldingen om kvalitetsutvikling i skolen, som skal legges fram i 2017, vil ha fokus på både tidlig innsats og tilpasset opplæring. Vi tror at det i arbeidet med denne meldingen kan være hensiktsmessig med en helhetlig gjennomgang av begrepet tilpasset opplæring, da i tett samarbeid med profesjonen og praksisfeltet.

I arbeidet med eventuelt å presisere begrepet tilpasset opplæring i opplæringsloven, bør begrepets pedagogiske, juridiske og skolepolitiske sider vurderes, harmoniseres og tydeliggjøres.

Egne skoler:

Fylkesmannen i Vestfold støtter utvalgets anbefaling om at det ikke bør opprettes egne skoler for elever med stort læringspotensial, da utvalgets forslag fint kan realiseres innenfor dagens skolestruktur.

Lærerspesialistordningen:

Når det gjelder lærerspesialistordningen oppfatter Fylkesmannen i Vestfold at denne i liten grad er tatt i bruk, og den er dårlig forankret i skolesektoren. Det å knytte et bedre tilbud til elever med stort læringspotensial til denne ordningen vil være et tilfeldig og lite effektivt tiltak. Fylkesmannen i Vestfold kan derfor ikke støtte forslaget om en utvidelse av lærerspesialistordningen.

Identifisere aktuelle elever

Fylkesmannen ønsker avslutningsvis å problematisere enkelte forhold rundt det som utvalget beskriver som identifisering av elever med stort læringspotensial, og da spesielt PPT sin rolle i dette.

Utvalget anbefaler i punkt 5.3 *«at skoleeiere tar ansvar for at skole og PPT har kompetanse i og ressurser til å identifisere elever med stort læringspotensial og tilpasse opplæringen for dem.»*

Slik vi oppfatter utvalget legges det ikke opp til en diagnostisering og sakkyndig vurdering utover det som allerede ligger i dagens regelverk. Det å innføre en plikt for PPT til å identifisere aktuelle elever med stort læringspotensial vil dermed bli en ny og utydelig oppgave for PPT.

Vi mener også at en slik identifiseringsplikt hos PPT vil føre til at tilbudet til denne elevgruppa vil bære mer preg av spesialundervisning enn tilpasset opplæring. En slik identifiseringsplikt vil også måtte stille krav til forsvarlig saksbehandling og sannsynligvis anke-/tvistemuligheter dersom det oppstår uenighet mellom PPT/skole og foresatte/elev.

Fylkesmannen i Vestfold anbefaler at undervisningstilbudet til elever med stort læringspotensial ivaretas gjennom skolens eget arbeid med tilpasset opplæring. Videre mener vi det må legges stor vekt på generelle kompetansehevende tiltak for å utvikle skolene og lærernes kompetanse om tilpasset opplæring, både for den omtalte elevgruppa og for alle andre elever i skolen.

Med hilsen

Per Arne Olsen
fylkesmann

Kari Evensen
utdanningsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.